

MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG

Regionális tudomány és regionális politika

Területfejlesztők Napja
Pécs, 2026. szeptember 23.

Pálné Kovács Ilona
elnök

Mérlegen a globális regionális tudomány

Minden tudományterület időnként mérleget készít:

- **A regionális tudomány újnak minősül, Isard (1956) „van-e intellektuális magja vagy csak felszívja a rokontudományok fogalmait”**
- **Isserman, (1999) „Lost in space”- túl teoretikus, elveszítette a gyakorlattal a kapcsolatot?**
- **Chen-Schintler (2022) 8509 folyóiratcikk (6 vezető lapban 1958-2021) elemzése: eleinte amerikai, elméleti-modellező dominancia, mára inkább problémaorientált, interdiszciplináris, internacionális**
- **Kérdések: why, when, where, who, what, how?**
- **Kihívások: Big data, AI, evidence based, elmélet és gyakorlat közötti kapcsolat**

EU, mint regionális politikai laboratórium

Rodríguez-Pose, Dijkstra (2026) a területi rövidlátás (miopia) veszélyéről.

- **Draghi és a versenyképességi (tudományos, innovációs) kihívások dominanciája (Silicon valley somewhere) a térre épülő, sokszínű, komplex fejlesztés helyett.**
- **Hatékonysági és politikai kockázat (Amerika és Kína sikertelen másolása, társadalmi elégedetlenség (populizmus, "geography of discontent", euroszepticismus))**
- **„A kohéziós politika ne kompenzáció legyen hanem felhatalmazás”. Az államosított kohéziós politika veszélyes**
- **Európa sokszínűségére kell építeni**

Jönnek a regionalisták (lobbik, CoR, EP, nemzetállami kormányok, szakma)?

Fejlemények a MFF vitában

Változások a Bizottsági eredeti versenyképesség dominanciájú javaslataiban (LDnet, Vidal):

- **-right to stay**
- **-integrated territorial development**
- **-vidékfejlesztés (10-10%)**
- **-városok 13%**

Lényeges vita a kormányzásról van

- **NUTS3 erősítése még nem következett be**
- **LEADER, CLLD, ITI pozíciója bizonytalan**
- **erős nyomás a szabályozott partnerségért (horizontális kondíció)**
- **Cohesion Policy Capacity Index**

A magyar regionális tudomány helyzete

- Jelentős késéssel a nyolcvanas években indultunk (Enyedi, Nemes Nagy, Illés, Horváth)
- Intézményesülés: RKK (ELTE, KRTK) MTA RTB (200 köztestületi tag), MRTT (300 tag) posztgraduális képzés, egyetemi tanszékek, szakok, doktoriskolák
- Lengyel, Nemes Nagy, Rechnitzer, Varga,(TÉT, 2020): csatát nyertünk, nyugvópontra jutottunk,

DE

- Csökkenő kormányzati, társadalmi érdeklődés, forráshiány,(MTA doktorok száma)
- növekvő („kötött pályás”) konkurencia

Regionális politikai kihívások, nyitott kérdések

Kihívás: térben kormányozni

- Hosszútávú, átfogó térstratégia
- Ágazati és regionális szakpolitika egyenjogúsítása, „integrálása” (regionalizmus-horizontalizmus?)
- Evidence és place based (sensitive) regionális politika
- Decentralizált kormányzás

Nyitott kérdések:

- hol (térbeli káosz),
- hogyan (aranyozott gyeplő, helyzetbe hozás, verseny, méltányosság stb.)
- kivel (partnerség, decentralizáció),
- mit (gazdaság, infrastruktúra, humán erőforrás, környezet, innováció, tudás)

Regionális tudományi kihívások

- 1. Belső feladatok: túlélni, tovább nyitni és kooperálni, túllépni a projektszemléleten, nemzetközi mérce**
- 2. Vissza az alkalmazott kutatási irányba?**
 - **Van az a pénz?**
 - **Szakmai integritás, elméleti, módszertani alapkutatások megtartása**
 - **Van értelmes feladat?**
 - **Tervezés, szabályozás, értékelés, adatbázisok, modellezés, helyi tanácsadás**
 - **Van idő?**
 - **Van értelme?**

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!